

politiske Strid, som vi befinde os i, saa tror jeg derfor, at Regjeringen maa gjøre sig det til Pligt — enten Samlingen derved skal blive kortere eller længere — at søge at faae Loven ført igjennem de Stadier, hvor de forskjellige modstridende Anskuelser kunne komme til at brydes, thi da kunde vi mulig komme til et Resultat.

Rund: Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) fandt, at han og jeg vare grunduenige. Jeg maa oprigtig talt tilstaa, at jeg finder, at han og jeg i alt Væsentligt ere enige. Vi staa i alt Væsentligt paa samme Standpunkt. Det maa ligge i, at jeg har udtalt mig utydeligt; thi jeg kan ikke tro, at det skulde ligge i en mangelfuld Opfattelse hos det ærede Medlem. Skylden ligger naturligvis hos mig; men jeg haaber, at naar det ærede Medlem læser mine Udtalelser i Tidenden, vil han se, at han og jeg staa paa samme Standpunkt, hvilket ogsaa vil fremgaa af, hvad jeg nu yderligere skal bemærke med saa Ord. Jeg skal da bemærke, at naar det ærede Medlem sagde, at jeg fandt alt det Gamle godt og alt det Nye daarligt, saa er det ikke berettiget. Jeg har fremhævet Forskolen som en betydningsfuld Reform, som noget Nyt. Jeg har endvidere fremhævet, at de Fattigere skulde have Understøttelse til at holde deres Børn i Skole, saa at de ikke behøvede at lade dem gaa paa Arbejde, for at tjene til Familiens Underhold og saaledes afholdes fra Skolen. Det ærede Medlem fra Stege (Vojen) bemærkede, at Friiskolen havde haft den store Betydning, at den hele fri Maade at undervise paa, som der havde gjort sig gjældende, ogsaa var trængt ind i den offentlige Skole, ind i Statskolen. Jeg tror nu, at det ærede Medlem der har tillagt Friiskolen alt for stor Fortjeneste. Jeg tror, at Sagen snarere er den, at hele den friere Maade at undervise paa, som har gjort sig gjældende i Befolkningens Opfattelse med Hensyn til, hvorledes Undervisningen bør være, er bragt ind baade i Friiskolen og i Statskolen. Der er heller ikke hjerken i Forordningen af 1814 eller i det nuværende Lovforslag, hvis det bliver til Lov, det Mindste i Veien for, at Undervisningen i Skolerne kan drives paa en meget fri Maade. Der er ikke i Skoleloven af 1814 og heller ikke i dette Lovforslag lagt saaledes Vaand paa Lærernes Frihed, at de ikke kunne undervise i Overensstemmelse med deres Individualitet. Det ærede Medlem fra Stege talte om den gjennemførte Skoletvang, og hvad Ulfste den vilde medføre; men vi have ikke nogen gjennemført Skoletvang, og der foreslaaes heller ikke noget Saadant i det foreliggende Lovforslag. Forholdet er jo dette, at de Forældre, som kunne og ville sørge for deres Børns Undervisning paa anden Maade end gjennem den offentlige Skole, have fuld Ret dertil. Naar Forældre selv ville og kunne undervise deres Børn eller ville og kunne holde private Lærere til deres Børn eller sætte

Børnene i privat Skole, have de fuld Ret og Frihed dertil. Almueskolen, den offentlige Skole, har derimod den Betydning, at, naar der er Forældre, som enten ikke kunne eller ikke ville staa deres Børn Undervisning paa anden Maade, saa er der en Skole, hvor det Tilfældede kan opnaaes, hvor Børnene kunne faae den Undervisning, de bør have, og saadanne Skoler bør der være. Min Opfattelse er, at det, vi Alle navnlig skulle bestræbe os for, er, at gjøre denne Skole saa god som mulig. Vort Formaal skal være at gjøre denne Skole saa god, at medens de Fattigere paa en Maade ere nødt til at sætte deres Børn deri, saa skulle de Rige faae Lyst til at sætte deres Børn deri, fordi de have den Tjælese. Der faae vore Børn den bedst mulige Undervisning. Det er ad den Vej, vi skulle tilstræbe Lighed. Jeg tror, det er en daarlig Lighed, som bestaar i at trykke ned, hvad der er oppe, for at alle paa den Maade kunne komme paa lige Trin. Vi skulle saa vidt mulig have, hvad der er nede, op, saa at det kommer paa lige Trin med, hvad der er oppe. Det har en stor Betydning, naar vi gjøre Almueskolen, den offentlige Skole saa god som mulig. — Det ærede Medlem fra Stege sagde, at det, der foreslaaes om Forskolen, behøves ikke, da det staaar Kommunerne frit for at oprette Forskoler; men der er dog stor Forskel paa, at noget Saadant staaar frit for Kommunerne, og saa paa, at der kommer en Ordning, hvorefter det skal indføres i alle Sogne. Jeg har været paa et Lærermøde paa Lolland; der var Tale om Forskoler, og der blev rettet Opfordring til de Tilstedeværende om at give Oplysning om, hvor der var oprettet Forskoler. Det viste sig da, at der kun var 2 til 3 Sogne, hvor der var Forskoler, og dette viser atter, at, hvis man vil have Forskoler, er der Trang til en Lov derom. — Det ærede Medlem fra Stege bemærkede endvidere, at det var mærkeligt, at han og jeg vare enige om, hvorledes Tilsynet skulle være. Jeg tror nu ikke, det er saa mærkeligt, at det ærede Medlem og jeg kunne blive enige om Noget. Jeg haaber, at det ved fortsat Samliv her i Thinget ofte vil vise sig, at vi ere enige. Men den Umstændighed, at det ærede Medlem og jeg ere enige om Tilsynet, giver mig rigtignok Haab om, at vi, selv om dette Lovforslag gjennemføres i sine væsentlige Træk, beholde det gamle Tilsyn, og dette vilde jeg sætte megen Pris paa. — Det ærede Medlem for Lihsted (Sagd) har vistnok misforstaaet mig, naar han troede, at jeg lagde en saadan Vægt paa Lærernes Udvikling gjennem Rundskab, at jeg ligesom tabte Blikket for Karakterens Udvikling; nei, jeg tror, at man skal benytte Rundskaber som Middell ikke alene til at klare Læreren, men ogsaa til at rense Sjælelsen og styrke Villien, og gjennem Vidringelsen af Rundskaber kan man bidrage til dette. Navnlig tror jeg, man gjennem den religiøse Rundskab og den historiske Rundskab kan bidrage